

מוטי ליברובים - "החקלאית"
chk1359@netvision.net.il

הפרה והרפתן

חושים והתנהגות

התנהגות הפרה והתייחסות הרפתן

הפרה המודרנית, "פרת העל", מחייבת אותנו ללמוד היטב ולהבין יותר את זכרונות ההתנהגות שלה והזכרים לעבוד אתה. חלק מההתנהגות הוא מולד וחלק אחר נרכש. ד"ר מוטי ליברובים מ"החקלאית" לומד זמן רב על מאפייני התנהגות הפרה והצורך להתאים את שיטות העבודה, מתוך הבנת הצרכים והאינסטינקטים שלה

לאחזקה ולהעמסת בקר בחוות ובבתי מטבחים. המתקנים פותחו על מנת למנוע סבל מבעלי החיים והפחתת הלחץ בזמן העבודה איתם ובמרב נוחות לעובדים - בשנת 2010, "טיים מגזין" שם אותה ברשימת 100 האנשים הכי משפיעים בעולם. פרופ' גרנדין אומרת שפרה "שמחה" זה טוב לכלכלת הרפת - משמע, אם נשקיע ברווחת הפרה נצא נשכרים כלכלית. הבנת ההתנהגות וחושי הפרות תאפשר לנו הפחתת לחץ, שיפור הטיפול בפרות והגברת הבטיחות.

תקופת קריטית או רגישות זמנית - Ontogenically Sensitive Period

זמן שפעילות מסוימת בו או אי פעילות, משפיעה על דפוס התנהגות מאוחרת. מבחינים בשלושה אירועים עיקריים שמתחילים תקופה של רגישות זמנית.

- 1) המלטה - התנהגות נאותה של הרפתן עם הממליטה תיצור התחלת "קשר חברתי" עם הפרה.
- 2) העגלה - תוך זמן קצר נוצר קשר (Bonding) בין האם לעגלה. במשך השבועות הראשונים העגלות עונות בחיוב לטיפול ולמגע של עובד היונקייה. זה הזמן לפתח את יסודות האמון בין העגלה ליונקיסט. רצוי להימנע מהתקרבות יתר דבר שיצור (Imprinting) החתמה ויפריע להתנהלות תקינה כשהעגלה תגדל ותהיה לחולבת. (3) גמילה.

ניקה עד גמילה

ניקה מהפרה ממלאת את צורכי התזונה ויצר הניקה ואילו שתייה מדלי ממלאת רק את צורכי התזונה. הצורך בניקה הוא מאוד גבוה עד

העניין הרב שגילה האדם בהתנהגות בע"ח התחיל כבר לפני עשרות אלפי שנים.

הבנת היחסים שבין טורף לנטרף הייתה חשובה לאדם הקדמון כי הוא היה בשני התפקידים.

ביות הפרה החל לפני כ-8,000 שנה בתורכיה, וכבר 4,000 שנה לפני הספירה, החלב ומוצריו היו מוכרים כמזון חיוני.

התנהגות הפרות היא תהליך המורכב משילוב של יכולות תורשתיות וניסיון נרכש ברפת. בהתנהגות התורשתית ובאינסטינקטים של הפרות, כמעט ואין לאדם השפעה גם כיום ברפת המודרנית, אולם בהתנהגות הנרכשת ברפת יש לרפתנים אפשרות רבה להשפיע.

הגדלת כמות החלב לפרה והגדלת מספר הפרות בעדר בעשור האחרון, מהווה אתגר בריאותי בחווה המודרנית. איתור ודיאגנוזה מוקדמת של פרה חולה ובעיה בריאותית בעדר היא המפתח לניהול נכון. כמוכן, ניטור רווחת הפרה הוא מהותי לבריאות העדר.

רפתנות - Stockmanship, Cowmanship

משמעות המילה היא הכרת כל פרה בעדר והיכולת להכיר שינויים קלים של התנהגות כל פרה או של העדר כולו.

רפתן ערני הוא בעל יכולת להתרשם משפת הגוף של הפרה. הפרה אומרת הכל - האם אנחנו מספיק אינטיליגנטיים להבין? רפתנות מגלמת בתוכה: ידע, מומחיות, יכולת, גישה מתאימה והתייבות ללימוד מתמשך.

אטולוגיה - Ethology - מדע העוסק בהבנת התנהגות החיות בסביבתן הטבעית (מרחב מחייה) עם דגש על אינסטינקטים התנהגותיים.

פרופ' טמפל גרנדין, שנולדה בארה"ב כילדה אוטיסטית, נחשבת היום לכוהנת הגדולה של תחום התנהגות הבקר. היא פיתחה את המתקנים

בין 300° - 330° , מלבד מקטע קטן מאחור של 30° לערך שהנו מוסתר. כמוכן, גלגל כל עין יכול לנוע בצורה לא מסונכרנת עם השני ועל ידי כך להגדיל את שטח הראייה, בו זמנית. לשם השוואה, לאדם יש ראייה פנורמית של 200° בלבד. הראייה הפנורמית הרחבה מאפשרת לפרה להישאר כל הזמן בכוננות כנגד טורפים, גם תוך כדי אכילה במרעה. מיקום העיניים משני צדי הראש מגביל את הפרה בראייה תלת ממדית (סטריאוסקופית), שהיא ראיית השטח מלפנים על ידי חפיפה של שתי העיניים (Binocular Vision), מה שמאפשר ראיית עומק, הערכה יותר טובה של המרחק אל העצם הנסקר ויתר בהירות של העצמים.

ראיית העומק שלה מוגבלת ולכן כל תעלה של כ-20 ס"מ במסלול ההליכה תיראה לה מאוד עמוקה ותאט מאוד את ההליכה במסלול, כל עוד לא תורגל אליו

זווית הראייה התלת ממדית של פרה היא בין 25° - 50° (אדם - 120°). לשם השוואה - לטורפים שעניינם נמצאות מלפנים, הראייה התלת ממדית היא רחבה הרבה יותר והם תלויים מאוד בראייה התלת ממדית לשם ציד ולכן הבהירות והערכת המרחק לטרף מאוד קריטית. הראייה האנכית של הפרה גם היא מוגבלת לזווית של 60° (אדם - 140°). הראייה למעלה מוגבלת גם בגלל מבנה ארובת העין ולגבי הראייה למטה על מנת לראות את המרחב הקרוב לרגליה, עליה להוריד את הראש.

לאדם יש ששה שרירים שמאפשרים הזזת גלגל העין לכל הכיוונים, כולל גלגול העין (תרתי משמע). לפרה יש ארבעה שרירים ולכן היא צריכה להיעזר בהזזת הראש על מנת להתמקד טוב יותר באובייקט. בהשוואה לאדם שראייתו $6/6$ ראיית הפרה היא $6/24$, משמעו שאדם עם ראייה טובה ($6/6$) רואה עצם ממרחק 24 מ' באותה בהירות שפרה רואה את אותו עצם ממרחק של 6 מ'. במילים אחרות, חדות הראייה של פרה היא 25% בלבד מחדות ראייה של אדם. ראיית העומק שלה מוגבלת ולכן כל תעלה של כ-20 ס"מ במסלול ההליכה תיראה לה מאוד עמוקה ותאט מאוד את ההליכה במסלול, כל עוד לא תורגל אליו.

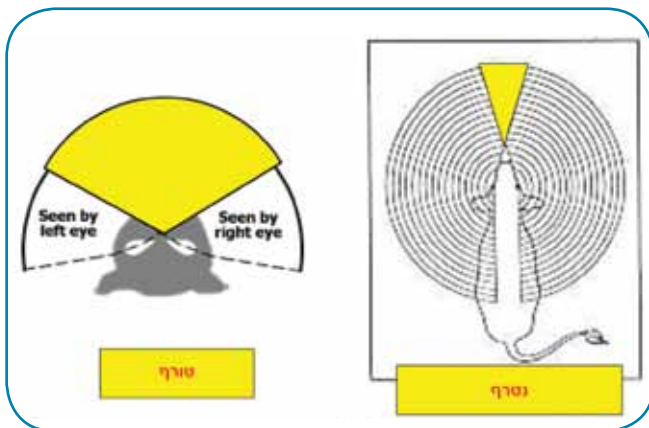
מציצות אחרי שתיית חלב

הצורך ביניקה הוא מאוד גבוה עד גיל 4-5 שבועות. בזמן יניקה יצר המציצה מגיע לשיאו לאחר 5-6 דק' ויורד בהדרגה במשך חצי שעה. שתייה מדלי נגמרת תוך 3-4 דק'. הצורך ביניקה נמצא אז בשיאו ולכן העגלות מחפשות אובייקטים למציצה

גיל 4-5 שבועות. בזמן יניקה יצר המציצה מגיע לשיאו לאחר 5-6 דק' ויורד בהדרגה במשך חצי שעה. שתייה מדלי נגמרת תוך 3-4 דק'. הצורך ביניקה נמצא אז בשיאו ולכן העגלות מחפשות אובייקטים למציצה. מבחינה בריאותית, ישנה עדיפות מוחלטת לגידול עגלות עד גמילה במלונות, לעומת גידול בקבוצות. עגלה במלונה לא תפתח את הרגל המציצה, הרגל שעלול לגרום לנזק לעטין של עגלה שמוצצים ממנו, או של עגלה שמוצצת את העטין של עצמה. כדי להפחית את המציצות ההדדיות בתנאי גידול קבוצתי, אפשר לשים פטמות מלאכותיות באזור השתייה מהדליים, כך יפחת הנזק מהשתרשות התופעה של מציצת פטמות.

ראיית הפרה

פרה היא חיה נטרפת ולכן שתי העיניים ממוקמות בשני צדי הראש על מנת לאפשר ראייה פנורמית רחבה. מבנה זה מאפשר לפרה ראייה של

ראייה סטריאוסקופית

היא כן, כי יכולת הראייה של הפרה בלילה מוגבלת ולמרות שיש לה רגישות לתנועות, החדות היא נמוכה והאור בסככה ישמש את הפרות שמסתובבות בה, וכך ימנע דריכה על עטין ופטמות ויאפשר הגעה לאוכל ולמים ביתר בטיחות.

חוש הטעם - העדפה למתוק וחמוץ, דחייה של מר ומלוח
חוש המישוש - החוטם (Muzzle) רגיש ביותר, עם שערות חישה מסביבו ומסביב לשפה דבר שמגביר את הרגישות.
שמיעה - מצוינת (טובה פי 10-4 משל אדם).

טווח השמיעה בין 37,000-23Hz עם רגישות מרבית לטווח 8,000Hz (אדם 3,000Hz). הרגישות היא בטווח של צלילים גבוהים כמו שריקה, צעקה, צפצוף, חריקות, מכות על ברזלים וכו'. רעשים אלו מלחיצים מאוד את הפרות ורצוי להפחיתם למינימום האפשרי. יכולת המיקוד של מקור הרעש היא בזווית של 30° (אדם 5°). משמעות הדבר היא שהפרה, עם שמיעה מצוינת, מאתרת לא במדויק את כוון מקור הרעש או הסכנה, אבל בעזרת העיניים מאתרת את כוונן במדויק.

זיכרון חזותי טוב וארוך טווח (בעיקר זיכרון מפחיד וכואב) נשמר במוח על בסיס חושי: תמונה, קול, ריח או מגע. לפרה יכולת זיהוי בין 50-70 פרות בקבוצה

חוש הריח - מפותח. יכולת הרחה של עצם ממרחק של עד 8 ק"מ, ריח דם ופגרים מלחיץ. פרה תמנע מלרבוץ במקום שיש בו ריח של שתן או צואה של פרה בעקה.

זיכרון - זיכרון חזותי טוב וארוך טווח (בעיקר זיכרון מפחיד וכואב) נשמר במוח על בסיס חושי: תמונה, קול, ריח או מגע. לפרה יכולת זיהוי בין 50-70 פרות בקבוצה. מעבר לכך יש לה קושי לזכור את הסטטוס החברתי של כל פרה, דבר שמקשה על יצירת סטטוס חברתי מאוזן.

שינה

פרה ישנה בממוצע 9 ש' ביממה ובעיקר בלילה. מבחינים בשני שלבים עיקריים בשינה:

(1) שינה עמוקה (REM (rapid eye movement) - שכיבה על הגחון או על הצד כשהראש נתמך במרבץ או מסובב לכוון הגוף כמו בקדחת חלב. השינה היא עמוקה עם פעילות מאוד מועטת של הכרס ונמשכת בין 8-2 דק'. יש כ-6-10 אפיזודות כאלה במשך היממה ובעיקר בלילה. כ-30-40 דק' סך הכול ביממה.

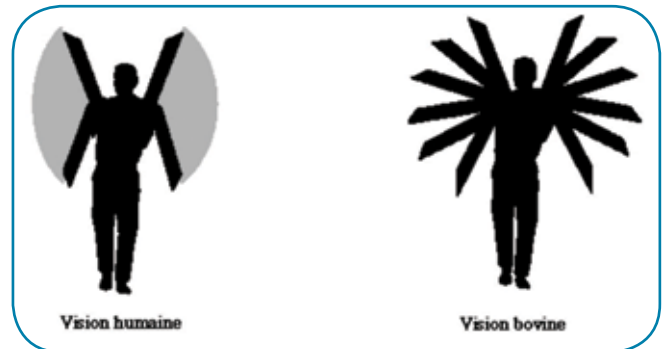
מצב זה נקרא "שינה פרדוקסלית" היות ויש פעילות מוח דומה לערנות (שלב החלום), אבל שרירי הגוף כמעט משותקים כמעין הגנה על הגוף שלא יבצע את החלום.

(2) שינה קלה (NREM (non REM sleep) - עיניים סגורות או סגורות למחצה, אין העלאת גרה, שכיבת גחון. הפרה אינה מאבדת הכרה וערנות ואין שיתוק של השרירים.

הגוף דורש את שני סוגי השינה ואין פיצוי על ירידה בשינה עמוקה ע"י שינה קלה.

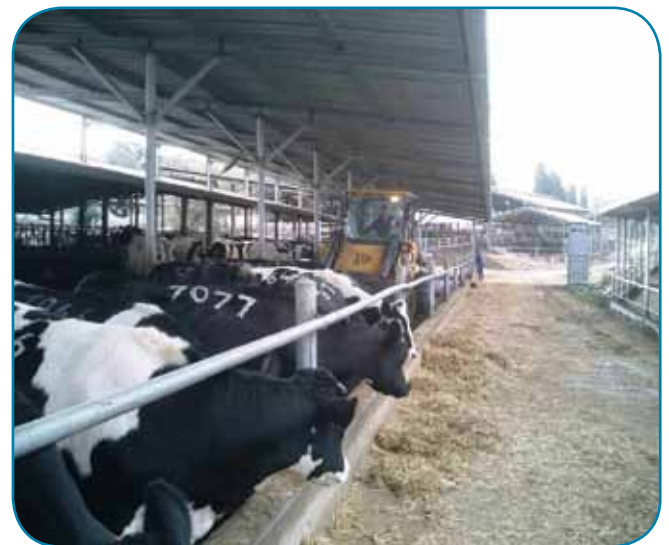
יכולת אבחנת צבעים - רוב היונקים, כולל הפרה הם בעלי ראייה דיקרומטית (Dichromatic) כלומר, בעלי שני סוגי פוטו-פיגמנטים ולכן הם רואים צבעים בעלי אורך גל קצר ובינוני ולא ארוך. פרה רואה צבעים בעלי גוון כחול, ירוק וצהוב ואינה רואה אדום וסגול. הפרה במלחמת שוורים אינו נבהל מצבע הבד אלא מנפנופו לפני פניו.

פחד מתנועת עצמים - יכולת המיקוד של העדשה היא חלשה ואטית עקב חולשת השרירים המקמרים את העדשה (Ciliary Muscles). כל תנועה נראית יותר דרמטית, מבהילה ומפחידה את הפרה, ועל כן עלינו להתנהל באטיות ליד הפרה עם מינימום תנועות.

פרה מפחדת מאד מתנועות מהירות, תנועות בידיים ייראו לפרה כהרבה תנועות ויבהילו אותה

ראיית לילה - לפרה יש שכבה מאחורי הרשתית שנקראת תרפיד (Tapetum Lucidum) שהיא מעין מראה שתפקידה להחזיר חלק מקרני האור המועטות בלילה לרשתית ועל ידי כך לנצל באופן יעיל יותר את עוצמת האור. מנגנון זה מאפשר ראייה משופרת בלילה. טורפים ליליים ודורסים ליליים מנצלים יכולת זו על מנת לצוד את טרפם. הפרה, כחיה נטרפת - מנגנון זה מאפשר לה להישמר מטורפים ליליים. נשאלת השאלה, האם להשאיר בסככה אור חלש בלילה? התשובה

פרה נלחצת מצלילים גבוהים, אסור לדחוף את הפרות בעזרת הצופר. חשוב לשמור על סביבה רגועה ושקטה

אכילה והעלאת גרה

אכילה - פרה אוכלת כ-3-5 ש' ביממה ב-9-14 תקופות אכילה.
העלאת גרה - 7-10 ש' ביממה.

יש העדפה להעלאת גרה בזמן רביצה (כ-70%-80% מזמן העלאת גרה ביממה) אבל אפשרי גם בעמידה, בחצר המתנה, כאשר קשורה בעול וכו'.

צריכת מים - כ-3 ליטר מים לכל ליטר חלב מיוצר. צריכה ממוצעת של 110 ליטר ביממה ובטמפרטורות מים מיטבית של 15-17°C.
פרה שותה מהר, כ-10-20 ליטר לדקה ולכן נפח המים בשוקת חייב להיות מספק.

גזים - מערכת העיכול הקדמית של פרה מייצרת כ-600 ליטר גזים ביממה. רוב הגזים הם זו תחמוצת הפחמן ומתאן. בתנאים רגילים ובבריאות טובה הגזים משתחררים באופן מסונכרן עם פעילות תקינה של הכרס.

אזהרה: פרה שוכבת על הצד בגלל מגבלה כלשהי, אינה יכולה להשתחרר מעודף הגזים וככל שיעבור זמן, כך תגבר ההתנפחות עד אפשרות של מוות. אין לאפשר לה לרבוץ על הצד למשך זמן רב ויש להושיבה על הגחון עם תמיכה עד להגעת הטיפול.

דומיננטיות חברתית

מוגדרת כעדיפות הגעה למקורות האוכל, מרבץ, מים ומגע חברתי. בצפיפות או בחסך, התחרות מתגברת.
הגורמים העיקריים הקובעים את הדירוג החברתי הם: משקל, גיל, צורה פיזית (היקף חזה יותר מגובה), מין וגזע. קרניים מעלות את הפרה בדירוג. פרה דומיננטית עם קרניים יכולה לבדה להשתלט על אורך אבוס שימנע מ-10 פרות אחרות להתקרב ולאכול. כמוכן, קרניים מסכנות את הפרות והעובדים ויש להסירן בעזרת משחה עד גיל 10 ימים. מעבר לגיל זה, ע"פ החוק, אפשר להסיר במספר שיטות, אבל הכרחי לתת הרדמה מקומית שתעשה ע"י רופא וטרינר בלבד. הרדמה מקומית אפקטיבית ל-2-3 ש' בלבד ולכן רצוי לתת משכך כאבים מקבוצת NSAID על מנת למנוע כאב לכל היום.

קרניים מעלות את הפרה בדירוג. פרה דומיננטית עם קרניים יכולה לבדה להשתלט על אורך אבוס שימנע מ-10 פרות אחרות להתקרב ולאכול

העברת פרות בין קבוצות

ההשפעה על הפרה העוברת נמשכת 3-7 ימים ולעתים עד 4 שבועות. ביום הראשון למעבר יש במוצע 9.6 מפגשים לשעה עם הפרות בקבוצה (פי 2 מהרגיל), כ-2/3 מהמגע ביומיים הראשונים הוא פיזי. הפרות העוברות מפסידות במוצע כ-3.5%-5.5% בכמות החלב בשבוע הראשון למעבר. רצוי להעביר מספר פרות מאותה קבוצה ביחד וביום מסוים בשבוע, על מנת להפחית את הלחץ ואת זמן ההתגבשות החדשה. היתרון של ההעברה החד שבועית הוא בכך שבתוך יומיים

REM SLEEP תיז 30-40

סקרנות - חיה מאוד סקרנית. כל עצם חריג יסב את תשומת לבה. כמוכן, פרה היא Allomimetic - אוהבת שגרת חיים. כל הפרעה עלולה להסיט אותה למשך 20-30 דק' עד חזרה לשגרה.
המטרה: ליצור מקסימום שעמום בסביבת הפרה.

חיה מאוד סקרנית. כל עצם חריג יסב את תשומת לבה. כמוכן, פרה היא Allomimetic - אוהבת שגרת חיים. כל הפרעה עלולה להסיט אותה למשך 20-30 דק' עד חזרה לשגרה

חיית עדר - Gregarious - כל בידוד מלחיץ אותה מאוד. מומלץ להימנע מלהשאיר פרה בבדידות, אם זה למזריע או לרופא.
מזג (טמפרמנט) - תכונה בעלת תורשתיות גבוהה מאוד $h^2=0.53-0.4$ במספר ארצות באירופה זוהי תכונה נשפטת ליד האינדקס. פרה עצבנית, פחדנית ובוועטת - יש לקחת בחשבון שיש סיכוי רב שגם העגלה שלה תהיה כזאת.

רביצה

רביצה בלתי מופרעת הכרחית לתהליך התקין של ייצור חלב. עגלים קטנים רובצים כ-16-18 ש' ביממה. פרה רובצת במוצע בין 10-14 ש' ביממה. בישראל: בחורף רובצות הפרות במוצע כ-10.1 ש' ביממה ובקיץ 8.7 ש' ביממה. בתאי רביצה זמן הרביצה יותר קטן. הרביצה היא פעילות חשובה מאוד.

1) עד 28% יותר דם עובר בעטין ברביצה לעומת עמידה.
2) אחרי חסך למשך 3 ש' מרביצה, אכילה, שתייה והתנהגות "חברתית" יעדיפו הפרות את הרביצה.

3) מרבץ נוח (רך, יבש ורחב) יעודד רביצה וימנע שפשופים במרפקי הגפיים.

4) פרה צריכה עד 3 מטר אורך משטח לרביצה חופשית.

5) לקימה חופשית חשוב שטח של 60-70 ס"מ מלפנים.

זכור: כל שעת רביצה נוספת מתורגמת ל-0.9-1.6 ק"ג תוספת חלב ביממה. (Grant, 2004)

מוכנות, ידיעה ושליטה בשיטות מתן עזרה לפרה בזמן חירום, חייבות להיות מתורגלות ע"י הצוות.

הזרקות

מבחינים בשלושה מקומות הזרקה עיקריים שהרפתן מורשה לטפל.

- תת עורי

- תוך שרירי

- תוך ורידי

יש חשיבות רבה להיצמד להוראות הרופא ולהקפיד על מקום ההזרקה על מנת להבטיח את הצלחת הטיפול ולמנוע נזק מיותר לפרה. גם טיפול תוך עטיני ופומי (דרך הפה) חשוב מאוד שיעשה לפי הכללים על מנת למנוע נזק בריאותי לפרה.

כללי זהירות ובטיחות בהזרקות:

- מזרקים לכל רפת או שימוש בחד פעמיים.
- מזרקים נקיים לפני כל שימוש
- שימוש במחט הכי דקה לביצוע עבודה מסוימת.
- הקפדה על אורך המחט בהתאם למקום ההזרקה: תת עורי או בשרי, ומותאם לגיל בעל החיים.
- איסור מוחלט על ערבוב תכשירים באותו מזרק.
- הקפדה על פגות תוקף.
- מקום ההזרקה: המקום היחידי המומלץ להזרקה תוך שרירית או תת עורית הוא בצוואר. כמוכן, אין להזריק בשריר כמות העולה על 25 סמ"ק בנקודת הזרקה אחת. כמות גדולה יותר עלולה לגרום לנזק רקמתי, לירידה בספיגה ולשאיריות בחלב.

ריסון בעזרת נזם

נזם הוא כלי ריסון יעיל במתן טיפולים לפרות, אבל הוא גם מכאיב ולכן רצוי להקפיד על כללי עבודה אתו.

- המחיצה באף הפרה היא אזור רגיש ועל כן יש להקפיד ששני הכדורים בנזם יוגבלו כך שיישאר ביניהם רווח של 3-4 מילימטר.
- להטיית ראש הפרה בעזרת הנזם, עם משיכת החבל חובה לסייע ע"י תפיסת שפת פה הפרה בצד המנוגד לכיוון המשיכה ולעזור בהטיית הראש. כך נפחית בהרבה את הצורך במשיכה חזקה של החבל ונמזער כאב.
- כאשר מתאפשר יש להעדיף את השימוש בראשייה על פני השימוש בנזם.

אחסון תרופות - במקום נעול ומסודר. חיסונים - במקרה.

התגוננות - פרה יכולה לבעוט לאחור, הצדה ולפנים. ראה הוזהרת!

השיפור הגנטי והסלקציה להגברת ייצור החלב ומוצקיו דוחפים את הפרות לקצה היכולת המטבולית. "פרת על" נהפכת להיות הנורמה ולא יוצאת מהכלל. פרות אלו זקוקות ליתר תשומת לב והזנה משובחת. הפרה פחות "סלחנית" לטעויות ממשק. חלק מבעיות הרפת כיום אינן פתירות אם כן ע"י מחקרי הזנה, פיזיולוגיה או פיקוח על מחלות, אלא באמצעות לימוד והבנה יותר טובה של ה"התנהגות", על מנת להתקדם לכללית. ■

מתגבשת הקבוצה, לעומת העברה יומית שתגרום לחוסר השקט במשך כל השבוע.

רצוי להזכיר כאן, בהקשר של היררכיה, שזיכרון הפרה מאפשר לה להכיר בין 50-70 פרות בקבוצה. קבוצה גדולה מ-70 תגרום לחוסר יכולת לגיבוש מבחינה היררכית.

משפט שכיח: "אני מוציא מהרפת פרות למכרז והחלב עולה" - הסיבה נעוצה בעובדה שחלק מהפרות שיוצאות למכרז הן הגדולות, הכבדות עם מעט חלב, שעומדות בראש הפירמידה ההיררכית של הקבוצה. כשהן יוצאות הרבה פרות כנועות "ירימו ראש" דבר שיתבטא באכילה וברביצה ולכן גם בכמות החלב.

התנהגות חברתית

Grooming - ליקוק עצמי והתגרדות.

Social Grooming - ליקוק של פרה לחברתה באזור הראש והצוואר, אזורים שהפרה בעצמה אינה יכולה להגיע אליהם ולרוב מבוצע ע"פ "בקשה". הליקוק לרוב נעשה בין שתי פרות באותה דרגה היררכית או בין פרה "כנועה" המלקקת לפרה הדומיננטית. תופעה זו חשובה לעיצוב ולחיזוק הקשרים החברתיים בין הפרות.

צפיפות - מחקרים בספרד ובאוסטרליה בשנת 2010 שכללו מספר רב של עדרים עם גנטיקה והזנה שווה, תלו בצפיפות את הסיבה העיקרית לכרבע עד שליש מההבדלים בייצור החלב.

הסיבות העיקריות הן:

- הצפיפות גורמת להפחתה בשעות רביצה.
- הפחתה בזמן העלאת גרה.
- יותר אגרסיביות ומאבק על מזון, מים ומרבץ.
- פגיעה בפעילות Allelomimetic - הרצון לחיי שגרה בתוך הקבוצה.
- פרות כנועות סובלות יותר מהצפיפות ונדחקות יותר לשוליים.

יממת עבודה של פרה - ("Time Budget")

פרת חלב עסוקה מאוד במשך היממה:

אכילה - 3-5 ש'

רביצה - 10-14 ש'

העלאת גרה - 7-10 ש' (רוב הזמן ברביצה)

פעילות חברתית - 2-3 ש'

שתייה - 1/2 שעה

מחוץ לחצר - 2.5-3.5 ש' (חליבה, הליכה ופעילויות שונות)

ולכן: רצוי להימנע מהפרעות עם פעילויות שונות מחוץ לשגרה היומית. פרות שהופרדו לטיפול רופא, מזריע וכו' לשחררן מיד בתום הטיפול, לקצר זמן חליבה ע"י הפרדה לקבוצות יותר קטנות ולקצר זמן ההליכה למכון.

בטיחות בעבודה

פרה היא חיה גדולה, כבדה וחזקה. חוסר זהירות וטעות קטנה יכולות לגרום לפציעה קשה לרפתן ולפרה.

מרכז הרפת אחראי על בטיחות עובדיו ובטיחות הפרות. חובה ללמד פרוצדורות שגרתיות את כל עובדי הרפת ולפקח על ביצוען הנכון.

המלצתי, כמו שנעשה בחברות רבות בארץ ובעולם: בפתחת כל ישיבת צוות ברפת להקדיש 5 דק' לבטיחות.